

'HET SCHEEP(S)JOURNAAL'

Officieel orgaan van de werkgroep
genealogie van de familie Scheepbouwer.

In dit nummer:

1. Van de redactie	pagina 2
2. De oudste en de jongste, geboorten	pagina 3
3. Verjaardagen/jubilea	pagina 4
4. Familie(s) verhalen	pagina 5
5. In Memoriam	pagina 9
6. Uit de pers	pagina 11
7. Financien	pagina 13
8. Mededelingen	pagina 13
9. Tenslotte	pagina 14

Jaargang 7 - nummer 2

juni 2005

1. Van de redactie.

Hè, hè, eindelijk en veel later dan ik zelf van plan was, is hier dan het tweede nummer van ons jaarnaal in 2005. En dan wellicht ook nog wat korter ook!

Maar dat is niet alleen mijn schuld, want met uitzondering van een zeer gewaardeerde bijdrage van Kees uit Amstelveen, hebben jullie collectief weer niets van je laten horen.

Overigens, en dat heb ik Kees ook laten weten, is het wellicht verstandiger om iemand te vragen iets over een familielid te laten schrijven dan over zichzelf. Vandaar dat ik gekscherend tegen Kees zei, dat ik binnenkort één van zijn kinderen zal benaderen om iets over hun vader of ouders te schrijven! En dat kan ik natuurlijk ook met anderen proberen, dus wie weet, hang ik een dezer dagen aan de telefoon.

Alle gekheid op een stokje: het was mijn oprechte streven dit nummer al in mei te laten verschijnen, maar een korte ziekenhuisopname voor een liesbreuk en de daarop volgende herstelperiode evenals een vakantie naar Engeland vanaf half mei trokken een streep door de rekening.

Daarenboven ben ik namens onze werkgroep in februari voorlopig voor een jaar toegetreden tot het bestuur van de functionele afdeling Familieorganisaties van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Deze afdeling behartigt vooral de belangen van genealogen, die naast hun onderzoek een vereniging, een stichting of een werkgroep in het leven hebben geroepen en een eigen periodiek uitgeven en/of er naar streven een

familieboek uit te geven. Gezien mijn ambitie om dat laatste ook te gaan doen, lag daar een goede kans om ervaring op te doen en contacten te leggen. Daar staat echter tegenover, dat het ook de nodige tijd kost. Zeker in de beginfase. Over een jaar zal ik beoordelen, of ik definitief toetreed dan wel afhaak.

Gelukkig heeft er nog niemand gebeld of gemaïld om te vragen waar dat verd.....nummer nou toch bleef, dus ik troost mij maar met de gedachte dat het jullie niet zo expliciet is opgevallen.

Tijdens die vakantie in Engeland, een land voltradities en veel aandacht voor het verleden, trof mij iets wat mij ook hier in Nederland wel eens overkomt als ik een kerk of ander historisch monument bezoek waar veel verwijzingen aanwezig zijn naar het verleden. B.v. lijsten met predikanten vanaf de 17^e eeuw of portretten of schilderijen van bestuurders of andere regenten uit voorbije eeuwen.

Nauwkeurig bekijk ik dan of er niet ergens een Scheepbouwer wordt vermeld of afgebeeld, maar nee hoor. Historisch heeft ons voorgeslacht naar mijn oordeel niet echt een belangrijke rol gespeeld. Zoals ik al eens eerder stelde, het is voornamelijk een geslacht van nijvere, (dat ongetwijfeld) handwerkslieden en kleine ambachtbeoefenaren, maar geen regenten of iets dergelijks. Volgens mij is er in de afgelopen eeuwen nooit een Scheepbouwer op het schilderslinnen vastgelegd.

Overigens zegt dat natuurlijk niets over het belang van onze voorouders in het licht van hun rol als ouder en/of

gezinshoofd. Maar het zou wel leuk zijn geweest en genealogisch ook van belang, omdat van bestuurders en regenten, zo goed als van predikanten of andere kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders meestal meer bekend is dan alleen hun geboorte- en sterfdatum en die van hun eventuele partner(s).

Overigens ben ik toch één keer op een vermelding van een Scheepbouwer gestoten en nog wel op een zeer onverwachte plaats. Zoals jullie wellicht weten is mijn echtgenote Antilliaanse en tijdens een bezoek aan Curaçao bezochten we ook haar vroegere kerk, de Fortkerk van de Verenigde Protestantse Gemeenten in Willemstad.

En daar op de deur van die gerenoveerde kerk troffen we een plaquette aan, waarop vermeld stond dat één van de donateurs van de renovatie een zekere **Adriana Scheepbouwer** was. We hebben er toen ook foto van gemaakt en dit feit heb ik ook in één van de eerste nummers vermeld.

Anders dan ik aanvankelijk dacht dat één van onze voorouders een koloniaal verleden had, bleek het te gaan om de dochter van Jack Scheepbouwer, die eind jaren tachtig daar was gedoopt en waarop Jack namens haar een bijdrage aan de restauratie had geschonken.

Maar van andere vermeldingen in het openbaar of van portretten of schilderijen van een voorouder die ergens hangen is mij niets bekend. Uiteraard heb ik echter niet de wijsheid in pacht en wellicht is er onder de lezers iemand die wel iets weet. Laat het mij dan weten.

2. De oudste en de jongste, geboorten

De oudste

Zoals ik in januari al meldde, is er een wijziging opgetreden in de ranglijst van de oudste Scheepbouwer. Voor zover mijn gegevens reiken, is dat nu Elisabeth Scheepbouwer uit Grijskerk.

Zij is geboren op 26 april 1908 en is dus inmiddels 97 jaar geworden. Zij werd geboren in Utrecht, maar is nu dus Friezin.

Uiteraard lag het in mijn voornemen haar met haar verjaardag te feliciteren, maar zoals zo vaak is het bij dat voornemen gebleven. Daarom alsnog en vanaf deze plaats en namens jullie allemaal een hartelijke felicitatie.

De jongste

Voor zover mij bekend is er in deze rubriek nog geen verandering opgetreden en wordt de plaats van de jongste nog steeds ingenomen door **Danny** van 8 mei 2004.

Het komt mij echter wat ongeloofwaardig voor, dat er sinds mei vorig jaar geen Scheepbouwer meer het

levenslicht heeft gezien. Wellicht hebben jullie verzuimd de redactie in te lichten. Zo ja, dan graag alsnog de bijzonderheden.

Geboorten

Ook hier geen nadere informatie, dus zijn de tweelingen Iris en Mirthe van Wijk de laatstgeborenen in onze familie.

3. Verjaardagen/jubilea

Calendar of Events				
M	D	W	D	V
30	31	1	2	3
6	7	8	9	10
13	14	15	16	17
20	21	22	23	24
27	28	29	30	1

Verjaardagen:

juni

01	Eva	05 jaar
	Johanna Catharina	81 jaar
02	Dirk W. van Eijsden	84 jaar
03	Patrick	03 jaar
05	Magdalena W.van Doorn	65 jaar
06	Annelies	20 jaar
09	Johannes A. Nonneman	65 jaar
11	Sjoukjen Tieland	60 jaar
17	Neeltje	85 jaar
19	Wilhelmina	85 jaar
24	Wilhelmina Johanna	80 jaar
27	Johannes W.J. (Hans)	40 jaar

juli

01	Dirk Hendrik	88 jaar
04	Spike	10 jaar
05	Pieter	91 jaar
07	Iris van Wijk	01 jaar

07	Mirthe van Wijk	01 jaar
	Helena	83 jaar
08	Geertruida Rossou	84 jaar
09	Ellen Marinka	20 jaar
12	Judith Coopmans	20 jaar
14	Marinus Huibert	80 jaar
16	Josephina Elisabeth	84 jaar
19	Johanna Mathilda	55 jaar
22	Ronald v.d. Glas	45 jaar
23	Fredrik Petrus J.	60 jaar

augustus

01	Rolien	40 jaar
03	Johannes	50 jaar
06	Klaas Staal	60 jaar
08	Adriaan Marcus	50 jaar
15	Antje B. Mantel	65 jaar
19	Barbara C.v.d Ploeg	80 jaar
26	Johanna Catharina	80 jaar
27	Arnold Otto	35 jaar

september

01	Johannes Martinus	60 jaar
02	Antonia	80 jaar
07	Rachel Alida	05 jaar
10	Johanna	65 jaar
	Theodora J. Rikken	85 jaar
11	Maria Antonia	80 jaar
12	Jenny Regina	60 jaar
13	Neeltje Riegman	88 jaar
14	Peter Bruin	45 jaar
16	Huibert	45 jaar
20	Olaf R. Reimers	30 jaar
23	Lars Veld	02 jaar
	Adriana C. Loeve	70 jaar
24	Huibert	82 jaar
25	Roberto Maas	35 jaar

oktober

03	Adriana M.Penninkx	95 jaar
08	Cobie Brandsma	55 jaar
10	Kevin	20 jaar

13	Peter	45 jaar
16	Matilda C. Hoelen	90 jaar
21	Dalva Jong	20 jaar
21	Amy Bovendeaard	30 jaar
22	Sijgje	75 jaar
25	Labina M. Nobel	75 jaar
27	Maria v. Lindt	91 jaar
31	Carl Richard	65 jaar

Alle jarigen van harte gelukgewenst
namens de gehele Scheepbouwer-clan!

Huwelijksjubilea

Juli

01 **Johanna Mathilda Scheepbouwer**

en

J.M. van Waardhuizen

35 jaar

07 **Ronald F.G. Scheepbouwer**

en

? Louwman

10 jaar

13 **Johannes C. Scheepbouwer**

en

Johanna Cornelia Neijhoft

45 jaar

19 **Giovanni Cattoli**

en

Louise Willemia Aletta Scheepbouwer

5 jaar

September

23 **Isaak J. Scheepbouwer**

en

Klaaske Holtering

40 jaar

Alle echtparen namens de gehele
Scheepbouwer-clan van harte proficiat
met dit heuglijke feit.

Het was leuk te merken, dat een aantal
lezers uit deze rubriek hadden
opgepakt, dat Uw redacteur en zijn
bruid in mei 45 jaar getrouwd waren en
ons met dat feit hebben gelukgewenst.
Onze hartelijke dank daarvoor!

Voor de goede orde merk ik nog maar
eens op, dat ik niet kan instaan voor de
volledigheid en/of de juistheid, omdat
mijn databank niet volledig up-to-date
is. Als ik daardoor ongewild personen in
de bovenstaande lijsten heb opgevoerd,
die niet meer in leven zijn, dan betreur
ik dat.

Graag ontvang ik daarover een reactie
(met vermelding van de betrokken
gegevens), zodat de fout kan worden
hersteld.

Zijn er personen niet opgenomen, die er
wel in hadden behoren te staan, dan
verneem ik dat ook graag.

Naar aanleiding van deze opmerking in
het vorige nummer, kreeg ik inderdaad
enkele correcties. Waarvoor dank!

4. Familie(s) verhalen.

Toen ik enige tijd geleden mijn twijfel uitte over het voortbestaan van het *Scheep(s)journaal*, werd daarop o.m. gereageerd door Kees Scheepbouwer uit Amstelveen. Hij gaf aan bereid te zijn enige herinneringen aan zijn vader aan het papier toe te vertrouwen. Belofte maakt schuld en zo treft U hieronder zijn - zeer gewaardeerde - bijdrage aan:

HERINNERINGEN AAN MIJN VADER

“Schrijf eens op wat je nog weet te vertellen over je vader”. Dat was het verzoek van Otto enige maanden geleden. “Doe het nu het nog kan. Als je het niet doet, is het straks misschien te laat. En niemand kan de klus van je overnemen.” Zo’n vriendelijk verzoek kan ik onmogelijk negeren. Bij dezen dus het resultaat van graaf- en spitwerk in het geheugen, aangevuld met gegevens die al ergens op papier stonden.

Om met dat laatste te beginnen. Een officieel document met in de aanhef in sierlijke letters *“Wij Wilhelmina, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje Nassau enz. enz. enz.”*

Daaruit enige citaten. De eerste regel luidt als volgt: ‘Gezien het verzoekschrift van Francina Josephina Noldus (mijn grootmoeder) echtgenote van Cornelis Johannes Scheepbouwer (mijn grootvader) wonende te Dordrecht ter bekoming van vergunning ten behoeve van haar minderjarige natuurlijke erkende kinderen Huibert Johannes Noldus, (volgen de namen van nog twee kinderen, zijnde mijn tante en mijn oom) tot het veranderen van hunnen geslachtsnaam “Noldus” in dien van “Scheepbouwer”’.

Dat verzoek blijkt aangekondigd te zijn in de *Nederlandsche Staatscourant* van 7 juli 1908 en de *Dordrechtsche Courant* van 6 juli 1908. Voorts worden er nog diverse wetsartikelen uit 1824 en 1843 genoemd, waaraan het verzoek blijkbaar is getoetst.

De Ministers van Justitie en Financiën hebben een rapport opgemaakt, waarin ze vermelden te hebben goedgevonden en verstaan toe te stemmen, dat de geslachtsnaam van mijn vader, zijn zuster en zijn broeder wordt veranderd in Scheepbouwer. Op dit document, gedateerd 27 juli 1909 prijken de handtekeningen van Wilhelmina en de Ministers Nelissen en Kolkman.

Twee dagen eerder ontving het Kabinet der Koningin van het Departement van Justitie een ambtelijk schrijven, waarin het verzoekschrift tot naamsverandering werd voorgelegd. Daarbij werd opgemerkt dat het verzoek langer dan een jaar geleden in twee Couranten was aangekondigd en voorzover bekend had niemand daartegen verzet gedaan. Aardig is de formele slotzin van de brief. De ondergetekenden (de beide Ministers) hebben mitsdien de eer Uwer Majesteit een ontwerp van besluit tot dat einde bij deze eerbiedig ter goedkeuring aan te bieden We schrijven 1909, nog geen 100 jaar geleden.

Dit stuk is door Otto uit de archieven opgedoken. Daarmee is een einde gemaakt aan speculaties over de vraag of mijn vader en zijn nageslacht nu wel of niet echte *Scheepbouwers* zijn.

Toen mijn eigen kinderen jaren geleden in het trouwboekje van mijn ouders de naam Noldus tegenkwamen, reageerden ze geschokt. In hun opinie zouden ze geen echte Scheepbouwers zijn en daar waren ze niet blij mee. Dan geeft zo’n officieel stuk toch opheldering. Tot zover de gegevens ontleend aan historische documenten. De rest van het verhaal is voornamelijk uit mijn geheugen geplukt.

DE JEUGD VAN MIJN VADER

Over mijn grootvader weet ik weinig te vertellen. De enige echte herinnering is een bezoek aan het handje van mijn vader aan een oude man met grijs haar en een snor. Hij woonde in een klein scheefgezakt huisje aan de Dubbeldamseweg naast de spoorwegovergang. op de plek waar nu de Aldi een supermarkt heeft. Het is het enige bezoek aan mijn grootvader, dat ik mij kan herinneren. Hij is overleden in 1935. Mijn grootmoeder ken ik alleen van een oude portretfoto.

Wat mijn vader betreft moet ik mij beperken, want aan hem heb ik uiteraard meer herinneringen. Hij is geboren op 15 augustus 1900 en overleden op 18 januari 1992; hij is dus ruim 91 jaar geworden, een mooie leeftijd voor iemand van zijn generatie. Hij is getrouwd in december 1927 met Adriana de Bruin en ik ben geboren 24 oktober 1928.

Voorals zijn jeugd schijnt niet bepaald zonnig te zijn verlopen. Mijn moeder heeft wel eens gezegd, dat hij een ‘slechte’ jeugd had. In welke zin weet ik niet. Waarschijnlijk leefde het gezin lange tijd in armoede. Een aanvankelijk ongehuwde vrouw met drie kinderen zal het in het begin van de 20^e eeuw niet erg breed hebben gehad. Voorzieningen als de Bijstand waren er niet. Dus moest er gewerkt worden en als oudste kind werd je dan al snel ingeschakeld om geld voor brood op de plank te

verdienen. Veel tijd om met vriendjes te spelen zal er niet zijn geweest. Mogelijk was mijn grootvader geen gemakkelijk mens en trad hij hardhandig op.

Maar dit zijn allemaal speculaties, want concrete gegevens bezit ik niet. Mijn vader heeft meerdere keren gezegd, dat zijn lagere schoolperiode zijn mooiste tijd was. Dat klinkt mooi, maar is ook tegelijk triest. Hij heeft mij als kind wel eens het gebouw aangewezen, waar hij op school had gezeten in de Cornelis de Witstraat. De meester van zijn klas hield erg van zingen. Iedere schooldag begon met het gezamenlijk zingen van een lied. Het was overigens een openbare school. Na die periode volgde hij de ambachtsschool in het Kromhout en werd opgeleid tot blikslager, een beroep dat al lang niet meer bestaat. Waarschijnlijk zal hij een ijverige leerling geweest zijn en kreeg hij het vak goed onder de knie. Dat bleek vooral in de jaren van grote schaarste tussen 1943 en 1945. Hij kon bijvoorbeeld huishoudelijke artikelen als potten en pannen maken uit een stuk metaal. In de oorlogsjaren, toen er niets meer op dat gebied te koop was, heeft hij voor gezin, familie en burens menige lekkende pan, fluitketel e.d. gerepareerd ondermeer door het inzetten van een nieuwe bodem.

Toen ik zelf op de kleuter- en lagere school zat, werkte mijn vader bij de Meterfabriek Dordrecht gevestigd aan de Lijnbaan. Dat bedrijf bestaat al lang niet meer, maar indertijd kwamen daar kwalitatief hoogwaardige producten vandaan, zoals gasmeters, elektrameters, de Exelsior-stofzuiger en het Dordrecht gasfornuis. Onze energieleverancier is op dit moment in onze flat doende met het vervangen van de elektrameters, die lang geleden gefabriceerd zijn door de Meterfabriek Dordrecht. We hebben nu een modern digitaal exemplaar van een ander merk. Een Dordrechtfornuis (uit 1961) is nog in ons bezit. Als tweedehands schijnen ze erg gewild te zijn.

De beginjaren bij de Meterfabriek waren volgens mij redelijk gelukkig. Mijn vader had werk en ontving iedere vrijdag zijn loon in een zakje. Mijn moeder deed het huishouden en zong daarbij soms liedjes. Rond het middaguur kwam mijn vader thuis warm eten. Blijkbaar was de schafttijd ruim, want als hij klaar was, leunde hij in zijn stoel achterover en rustte nog even uit met zijn achterhoofd tegen een deur. Ik herinner mij nog de vettige afdruk, die hij daardoor in de loop der jaren naliet op de verf. Vervolgens ging hij dan weer naar zijn werk, toch 15 – 20 minuten lopen en dat vier keer per dag zomer en winter.

Maar er kwamen donkere wolken opzetten in de Nederlandse economie. Velen raakten hun baan kwijt. Ook bij de Meterfabriek werden mensen

ontslagen 'de zak krijgen' heette dat in de volksmond. Iedere week was het spannend als mijn vader vertelde, wie er 'de zak' hadden gekregen. En op een kwade dag was hij aan de beurt. De fabriek had hem niet meer nodig. Geen werk betekende geen loon. Zolang hij geen andere baas vond, moest ons gezinnetje van de steun leven. Dat was geen vetpot. Het exacte bedrag weet ik niet meer, ik dacht iets in de orde van 12 gulden per week. Daarvoor moesten hij en al zijn lotgenoten dagelijks gaan 'stempelen', zoals dat werd genoemd. In een lokaal van de vakbond hingen lange lijsten met namen aan de muur en daar moest dan de handtekening worden gezet. Wie niet kwam zonder geldige reden (zoals een ernstige ziekte) kreeg geen steun. Dus ergens zwart bij klussen zoals we dat tegenwoordig noemen, werd door deze dagelijkse opkomstplicht vrijwel onmogelijk gemaakt.

Als kind ben ik dikwijls voor op de fiets gezeten mee geweest om dat dagelijkse ritueel te aanschouwen. Dat moet dus omstreeks de jaren 1933 geweest zijn, daar ik in 1934 naar de lagere school ging. Na het stempelen in dat gebouw van de Metaalbewerkerbond op de Voorstraat bij de Vuilpoort gingen we soms naar het Zwijndrechtse veer om te kijken naar het op- en afrijden van de auto's op de veerponten tussen Dordrecht en Zwijndrecht.

Het eiland van Dordrecht was toen nog niet door verkeersbruggen verbonden met de omliggende eilanden, zodat er zo'n stuk of vijf grote overzetveren waren. En daar was heel wat te zien voor een kind.

De periode van werkloosheid was geen pretje. Bijna niets kon, want er was geen geld. Mijn moeder had in haar jonge jaren op een "naaiwinkel" gewerkt, waar ze had leren omgaan met naald en draad. Dat kwam nu goed van pas. Ze maakte en verstellde zelf mijn kleren.

WERKVERSCHAFFING

Om de duizenden werklozen toch aan het werk te krijgen, had de regering een plan tot werkverschaffing bedacht. Op straffe van inhouding van de steun werden mensen verplicht om te gaan werken als grondarbeider. Het in cultuur brengen van landerijen, wegeaanleg, graven van sloten en kanalen, ontginning van heidevelden, aanleg van parken en recreatieterreinen. Dat was zware lichamelijke arbeid, waaraan niemand zich kon onttrekken, zowel hand- als hoofdarbeider. Bovendien waren de arbeidsomstandigheden slecht.

Ook mijn vader heeft deze werkverschaffing als een soort slavenarbeid bestempeld. Voor duizenden mensen een zwarte periode in hun leven. Voor werklozen waren er enkele speciale winkels waar op de veiling doorgedraaide groenten en fruit werden aangeboden. Ook goedkoop bak- en braadvet en margarine was soms verkrijgbaar. De algemene crisis heeft vele jaren geduurd. Door politieke partijen en vakbeweging werden plannen gemaakt om de economie weer op gang te krijgen.

Maar de kabinetten onder aanvoering van minister-president Colijn voerden een politiek van bezuinigingen en aanpassen en bleven doof voor andere geluiden. Aan het eind van de dertiger jaren nam de oorlogsdreiging vanuit onze oosterburen toe. Ook Nederland hield rekening met een mogelijke aanval ondanks een politiek van strikte neutraliteit. In ieder geval werden er orders geplaatst voor wapens en munitie. Het gevolg was een enigszins aantrekkende werkgelegenheid.

Aan blikslagers was geen behoefte meer maar wel aan beroepen als metaal draaier. Mijn vader kreeg in 1939 zodoende eindelijk werk. Hij liet zich omscholen tot metaal draaier op de EMF, de Electro Motoren Fabriek gelegen langs de spoorbaan naar Rotterdam, pal bij de Zwijndrechtse spoorbrug. Dat bedrijf (bestaat niet meer) had opdrachten aangenomen en werkte voor Defensie. Wat dat precies inhield weet ik niet, maar waarschijnlijk waren dat dingen als metalen hulzen voor granaten. Erg naar zijn zin had mijn vader het daar niet, voornamelijk door het optreden van de chef van de afdeling waar hij werkte. Als hij zijn ongenoegen in de familie daarover uitte, dan noemde hij met afschuw de naam van zijn baas. Die naam ben ik tot op de dag van vandaag niet vergeten, dus ik zal hem wel vaak hebben gehoord.

Erg lang heeft mijn vader niet onder dat regiem gewerkt. Op 10 mei 1940 brak de oorlog uit en kwam aan de opdrachten voor de Nederlandse defensie een einde. Mijn vader stond weer op straat, maar dit keer niet voor lang. Omdat hij nu een draaibank kon bedienen, vond hij een baan bij de Scheepswerf en Machinefabriek de Biesbosch (inmiddels ook opgedoekt). Daar heeft hij de rest van zijn actieve leven gewerkt tot aan zijn pensionering in 1965. Hij heeft daarna nog een aantal jaren jonge mensen opgeleid, die hij vertrouwd maakte met zijn draaibank.

Met gepaste trots heeft hij mij ook wel eens zijn grote draaibank laten zien, waar alleen hij mee overweg kon. Hij noemde zich revolverdraaier, hoewel dat niets met wapens te maken had maar met het in serie maken van gelijksoortige onderdelen.

De werf bouwde en repareerde ondermeer sleepboten voor de Franse rederij CNSF.

In de oorlog liet de Kriegsmarine er zijn kleine vaartuigen zoals de beruchte Schnellboten repareren. Het bedrijf zorgde dan voor warm eten want de voedseltoestand was vooral in 1944 en begin 1945 erg slecht. De kwaliteit van het bedrijfsseten was niet altijd geweldig. Toen hij eens soep zat te lepelen, beet hij iets hards doormidden. Hij spuugde dit uit en keek wat het was. Het bleek een grote tor te zijn. Wij gruwden van zijn verhaal en vroegen wat hij toen deed. Niets, zei hij, gewoon op de rand van mijn bord gelegd en verder gegaan met soep eten. Als je honger hebt, doe je niet zo moeilijk.

Na de oorlog was er volop regulier werk en werden er ondermeer kustvaarders, cutterzuigers en grotere vrachtschepen gebouwd. Wanneer dan zo'n schip te water werd gelaten en van de helling gleeed, mocht iedereen komen kijken. Een spectaculair gezicht. Alle mensen die aan zo'n schip hadden gewerkt, waren dan apetrots.

Na zijn pensionering is hij nog enkele jaren bij zijn vak betrokken gebleven. Ondermeer door het opleiden, begeleiden en adviseren van mensen die zijn plaats aan de revolverdraaibank hadden overgenomen. Blijkbaar was dat zo specifiek, dat niemand uit het vaste personeelsbestand precies wist hoe daarmee om te gaan.

Ook heeft hij zich nog vele jaren bemoeid met het contact tussen de personeelsafdeling van het bedrijf en de gepensioneerden. Hij zorgde voor de distributie van de kerstpakketten en bracht samen met de personeelschef bezoeken aan jubilarissen. In het bijzonder bij zieken en uitvaarten gaven ze acte de presence.

ZIJN GROTE PASSIE; MUZIEK

Van jongs af was mijn vader actief lid van de vakbeweging, de Algemene Nederlandse Metaalbewerkerbond, aangesloten bij het NVV, het Nederlands Verbond van Vakverenigingen. Maar zijn grootste activiteiten ontplooidde hij in de muziek.

Hij was lid van de arbeidersharmonievereniging *De Volharding*, een club met duidelijke rode signatuur. In Dordrecht bestonden diverse harmonie- en fanfaregezelschappen, die bij diverse gelegenheden van zich lieten horen. Deze orkesten verzorgden in de zomermaanden bij toerbeurt openbare concerten in speciale muziektempels in het Oranjepark, op het Jacob Marisplein en in het Wantijpark. Omwonenden en vooral familieleden kwamen dan luisteren.

Op Koninginnedag waren er grote optochten en bijna alle plaatselijke muziek- en tamboercorpsen liepen dan mee. Zo niet De Volharding, want die had weinig op met het Huis van Oranje. Op de eerste Mei, de Dag van de Arbeid was er ook een optocht met praalwagens, veel wapperende rode vlaggen, jongeren van diverse sportbonden en andere jeugdverenigingen, delegaties van de afdelingen van de SDAP, de voorloper van de huidige PvdA en van de diverse vakbonden. De stoet werd geopend door De Volharding. De trommelaars voorop en dan de overige muzikanten met in het midden mijn vader, die de grote trom bespeelde.

Als jochie vond ik dat prachtig. Van de overige Dordtse muziekcorpsen deed alleen de Harmonie mee aan de optochten. Dat was ook een arbeidersharmonie, maar niet zo specifiek gericht op partij en vakbeweging. Als er grote manifestaties elders in den lande waren, georganiseerd door partij of vakbeweging, dan was De Volharding dikwijls present. Nog niet zo lang geleden was er een oude film op tv met historische beelden van een of andere betoging in Den Haag lang voor de Tweede Wereldoorlog. Heel even was er een shot van een muziekcorps met op het vaandel de naam De Volharding.

Behalve de grote trom heeft mijn vader ook nog geruime tijd de tuba bespeeld. Toen hij wat problemen met zijn ademhaling kreeg, stapte hij over op de dwarsfluit. Iedere zondagochtend van 10.00 – 12.00 uur werd er gerepeteerd door het orkest. Maar ook thuis moest hij oefenen. Dan zat hij in de slaapkamer of de keuken alle moeilijke passages door te nemen. Nog kan ik sommige melodieën in mijn geheugen oproepen, zonder overigens de namen ervan te kennen. Blijkbaar herhaalde hij deze zo vaak, dat ze onuitwisbaar in mijn kindergeheugen zijn opgeslagen. Klachten van de burens waren er blijkbaar nooit.

De leden van het orkest liepen jarenlang gewoon in hun privé-kleren. Ze waren slechts herkenbaar aan een uniforme pet. Eigenlijk was dat een armoedig gezicht, temeer omdat sommige andere corpsen een uniform droegen.

Enige jaren na de oorlog, toen de welvaart steeg, werd het plan geboren om gelden te gaan inzamelen voor de aanschaf van uniformen. Er werd een commissie geformeerd, waarvan mijn vader voorzitter werd. Diverse activiteiten werden opgezet om de benodigde financiën bijeen te sprokkelen. Eén daarvan was de inzameling van oud papier, waar in die jaren grote vraag naar was en toen veel opbracht. Diverse leden zamelden in bij vrienden, kennissen en vooral winkeliers en bedrijven.

Iedere maandagmiddag stalde iemand een grote bakfiets tegen de pui van ons huis. Na het avondeten stapte mijn vader op deze fiets en reed dan langs een aantal winkeliers, die voor hem het verpakkingsmateriaal, zoals kartonnen dozen e.d. bewaarden. Vervolgens vervoerde hij deze spullen naar een opslagplaats elders in de stad, waar de boel werd gesorteerd en gebundeld voor een opkoper.

Dat heeft hij jarenlang gedaan in weer en wind. Hoe lang, weet ik niet meer, maar al dat gezwoeg van zo velen, was niet tevergeefs. De uniformen zijn er gekomen en vanaf dat moment deed De Volharding weer volop mee en groeide en bloeide. Ook voor mijn vader een grote triomf en een van de hoogtepunten in zijn actieve leven.

Daarmee is niet alles gezegd, maar het verhaal is toch al langer geworden dan de bedoeling was. Hij is uiteindelijk ruim 91 jaar geworden en in 1992 overleden na een verblijf van enkele jaren in het Humanistisch Verzorgingshuis De Wielborgh.

Kees Scheepbouwer

april 2005.

Net als deze herinneringen van Kees, moeten er nog veel verhalen bestaan over al dan niet overleden familieleden.

Wie durft het stokje over te nemen en op dezelfde of vergelijkbare wijze als door Kees vormgegeven, zijn herinneringen aan het papier toe te vertrouwen? Zoals ik ook tegen Kees zei: 'Als je het nu niet doet, wie weet of je er later nog aan toekomt en als je er niet meer bent, zijn ook die herinneringen voor altijd verloren!'

En dat zou (letterlijk) eeuwig zonde zijn.
Dus: wie volgt....

5.

U kent ongetwijfeld het uitgebreide levensverhaal van Pieter Scheepbouwer uit ons januarinummer nog. Dan weet U ook nog dat wij aan het eind daarvan melden, dat het plotseling een stuk minder was gegaan met de gezondheid van Piet en dat wij veronderstelden, dat hij dat mogelijk had voelen aankomen en daardoor zo graag nog zijn verhaal wilde vertellen.

Mede daarom waren wij er min of meer op ingesteld mogelijk binnen afzienbare tijd een bericht van zijn overlijden te ontvangen.

Wie schetst daarom onze ontsteltenis toen wij op 12 februari volkomen onverwacht het bericht ontvingen dat daags tevoren zijn zoon Hans na een kortstondige ziekte op 61-jarige leeftijd was overleden.

Wie op één van de familiebijeenkomsten aanwezig was herinnert zich hem ongetwijfeld. Hij was de vader van onze medeorganisator Jannemarie, op de eerste bijeenkomst ook onze pianist en de man die, samen met zijn toenmalige toekomstige schoonzoon, een prachtige fotocollage voor de computer had samengesteld.

Uiteraard zijn Florry en ik, vergezeld van een bloemengroet namens alle Scheepbouwers, naar de crematie in Leusden geweest.

Het was een zeer druk bezochte, indrukwekkende plechtigheid. Daar hoorden we ook wat er was gebeurd.

Hans was al ziek van wat verondersteld werd een griep te zijn, toen hij plotseling werd getroffen door een herseninfarct. Korte tijd later gevolgd door een tweede. Toen hij vervolgens daar overheen ook nog een longontsteking kreeg, kon het lichaam de druk niet meer aan en overleed Hans.

Tijdens het afscheid werd er tot tweemaal toe gespeeld door de Dixie Express, de band waarvan Hans al zo lang als pianist deel uitmaakte. Eerst het nummer 'St. James Infirmary' met een speciaal voor Hans geschreven Nederlandse tekst en tot slot 'Just a closer walk to Thee'.

Aan het begin en aan het eind werden nummers gedraaid, waarbij Hans als solist of begeleider van een enkele collega-trombonist, met een fraaie vertolking van het nummer 'Do I love you' was te horen.

Eén van de sprekers was de voorzitter/meester van de Amersfoortse loge van de vrijmetselaars, waarvan Hans al zo'n 30 jaar deel uitmaakte. Hij schetste de karaktereigenschappen en verdiensten, die Hans in die jaren voor de loge (o.m. enkele malen als voorzitter/meester) en ver daar buiten ten toon had gespreid. Hij prees zich gelukkig, dat de loge Hans vorig jaar de eretitel 'meester van eer' had verleend.

Naast de genoemde loge, was er ook nog een vertegenwoordiging van een loge uit Wiesbaden. Beide loges namen op de voor hen gebruikelijke wijze afscheid van Hans met resp. 3 witte en 3 rode rozen.

Verder spraken o.m. namens de familie de dochters Cathelijne en Jannemarie, waarbij deze laatste mede namens haar grootvader Pieter, die met zijn echtgenote ook aanwezig was, afscheid nam.

Indrukwekkend was ten slotte, dat Elly, de echtgenote van Hans, zelf namens de gehele familie iedereen bedankte die tijdens de ziekte en nu, tijdens de rouwdienst, van zijn belangstelling had doen blijken.

Na afloop van de plechtigheid sprak ik in de aula nog even met Pieter en Rietje. Het was duidelijk, dat beiden enorm aangeslagen waren door dit onverwachte overlijden en het eigenlijk nog steeds niet konden plaatsen. We spraken af dat ik ze binnenkort zou komen bezoeken om nog wat verder te praten.

Dat liep allemaal anders, dan wij ons toen voorstelden. Kort na het overlijden van Hans werd Pieter opnieuw opgenomen in het Kennemerziekenhuis in Haarlem.

Op die gedenkwaardige woensdag in maart, dat heel Nederland plotseling bedekt werd met een sneeuwdek, zijn we in de striemende sneeuwjacht naar Haarlem gereden.

Rietje had van te voren gezegd, dat hij wisselend al dan niet zich bewust was van de situatie. Daarom waren we zeer

verrast dat, toen we hem in een slaap/waaktoestand aantreffen en zijn arm aanraakten, hij onmiddellijk zijn ogen opendeed en zei: hé, Otto!

Vervolgens hebben we gedurende ruim een half uur heel goed met hem kunnen praten en hij maakte een opgewekte indruk en was vol lof over de behandeling. Hij was wel zeer beslist in het feit, dat hij weer naar huis zou gaan en wat hij dan van plan was.

Het heeft niet zo mogen zijn. Op 5 april, ruim twee weken voor zijn 91ste verjaardag, overleed hij. De crematie vond met een drukbezochte bijeenkomst plaats op 11 april in het uiterst sfeervolle en rustgevende crematorium te Haarlem-Noord.

De jongste zoon Dirk memoreerde in zijn afscheidsspeech, dat tijdens het laatste jaarlijkse samenkomen met zijn vader en zijn oudere broer, dit scenario, n.l. dat twee van hen in de afgelopen 2 maanden zouden sterven, niet was besproken. Hij schetste zijn vader als de kleine sterke man, die door zijn voorbeeld hen tot lering had gestrekt.

Oudste kleindochter Jannemarie haalde herinneringen op aan haar jeugd met opa en hoe hij er altijd was voor de familie.

Na afloop had ik nog de gelegenheid te spreken met de iets jongere broer Schelto en zuster Greet, die onthulde, dat zij Pieter altijd had beschouwd als haar lievelingsbroer.

Net voor de sluitingsdatum van dit nummer bereikte ons nog het volgende overlijdensbericht:

Op 5 juni 2005 overleed te Alkmaar

Huibert Scheepbouwer
weduwnaar van G.J. van Beugen

betrokkene werd geboren op 24 september 1923 te Dordrecht en was ten tijde van het overlijden dus 81 jaar.

De crematie vond plaats op vrijdag 10 juni 2005 in het crematorium te Schagen.

Namens de Scheepbouwer-clan heb ik de nabestaanden gecondoleerd en hen sterkte gewenst met dit verlies.

6. Uit de pers

Eigenlijk bedoeld voor artikelen uit de (landelijke) dagbladen, wil ik daaronder nu ook gaan verstaan de andere familietijdschriften, die door de verschillende verenigingen en stichtingen worden uitgegeven.

In mijn kwaliteit als kandidaat-bestuurslid van de functionele afdeling Familieorganisaties (FO) van de NGV krijg ik er daarvan nu veel onder ogen en ze bevatten veel lezenswaardigs.

Zo las ik in de **Olsthoorn-Kroniek** een berichtje over de eerste telefonische bereikbaarheid.

Het begon allemaal in 1877, toen de telefoon in Nederland zijn intrede deed.

Het was geen goedkope onderneming: in 1880 werd in Amsterdam een abonnement van 118 gulden per jaar in het vooruitzicht gesteld. Daarom zochten de telefoonexploitanten, er waren er meerdere, hun potentiële klanten vooral in het bedrijfsleven

Er waren rond 1915 6,5 miljoen inwoners en 75.000 aansluitingen. De eerste telefoongids, die in dat jaar verscheen, kon nog alle aansluitingen uit het hele land in één deel bevatten! Het boek telde 754 pagina's.

Dankzij de computer is die eerste telefoongids nu op Internet te raadplegen en er komt slechts 1 vermelding van een Scheepbouwer in voor:

C. Scheepbouwer, Prinsegracht 26, Den Haag. Betrokkene was stalhouder en garagist.

Zijn er onder onze lezers (of hun verwanten) wellicht personen te vinden die meer weten van deze pionier op telefoongebied? Laat het me weten.

In **Gens Propria** het periodiek van de afdeling Kennemerland van de NGV kwam ik het volgende humoristische stukje tegen:

Het betreffende gedichtje blijkt te zijn ontleend aan het register van de gaarder der impost (een bepaalde belasting) op het trouwen en begraven in Rijnsburg, aanwezig in het Algemeen Archief in Den Haag en werd gevonden door de heer A.L. van Delft.

Op 20 januari 1757 trad in Rijnsburg in het huwelijk Gideon Buytendijk,

weduwnaar van Jannetje van Egmond, met Jannetje Mes j.dr. Zij waren ieder impost verschuldigd in de classis van 3 gulden, dus samen 6 gulden.

De belastinggaarder schreef bij de trouwinschrijving het volgende:

*Dit jaar begint met kflugtig paaren
Een oude voogd van sestig jaaren
Trouwt sijn pupil, is dat geen kflugt
Nog minderjarig en bevrugt
Getrouwd: en na den eersten nagt
Heeft zij twee kinders voortgebracht
Geen negen maanden sijn verlopen
Als d'eerste vrouw nog 't oog had oopen.*

Zo zie je maar weer, het spitten in een archief is niet alleen maar saai en droog, maar levert soms ook leuke vondsten op.

Voor die gravers in archieven las ik in de **Stichtse Heraut** een artikeltje, dat hulp biedt bij het bepalen van de waarde van historische bedragen.

Immers, bij inventarissen, maar ook bij andere gegevens over loon, inkomsten, erfenissen e.d. die je bij genealogisch onderzoek tegenkomt, weet je vaak niet of dat nu veel of weinig was naar de huidige maatstaven.

Via de site van het Nederlands Economisch-historisch Archief (NEHA) kun je een programma aanroepen, dat dat voor je uitrekent.

Je kiest www.neha.nl, waarna je een Engelstalige site krijgt. Rechts vindt je onder "Digital Resources" de aanduiding: How much is?(NL). Daarachter zit een scherm met de vraag om het aantal guldens op te geven en het betreffende

jaar (na 1450), waarna dit bedrag omgerekend wordt naar guldens en euro's. Interessant bij testamenten en memories van successie.

7. Financiën

In het laatste nummer schreef ik met betrekking tot de financiën het volgende:

*" donaties - waarvan een ieder voor zichzelf de hoogte vaststelt, maar die meestal € 12,50 per donateur bedraagt - dienen zo mogelijk vòòr 1 februari van elk jaar te worden overgemaakt op rekening **8535816 t.n.v. Het Scheep(s)journaal te Wassenaar.** "*

Inmiddels hebben de meeste donateurs aan de oproep gehoor gegeven en hun donatie overgemaakt. Bij een aantal is het echter wellicht aan de aandacht ontsnapt.

Door middel van een inlegvel in hun nummer van dit journaal heb ik hen er nogmaals op attent gemaakt.

8. Mededelingen

Van Jacques en Tecla Scheepbouwer - U weet wel, die 4 februari j.l. getrouwd zijn - kregen we bericht dat de door hen ingerichte museumboerderij 'Ot en Sien' op 21 juli om 3 uur 's middags officieel wordt geopend.

Zie daartoe verder de opgenomen uitnodiging op de laatste pagina van dit nummer.

Mocht U toevallig in de buurt zijn, dan is het wellicht een idee die opening bij te wonen of op een later tijdstip het museum te bezoeken.

Van mijn oudste dochter en haar echtgenoot kreeg ik het verzoek onderstaand bericht in ons blad te willen opnemen en omdat het bloed kruipt waar het niet gaan kan, voldoe ik graag aan dat verzoek.

ongetwijfeld vele inzendingen aan de redactie te doen toekomen.

Om het Uw redacteur zo veel mogelijk naar de zin te maken, wordt toezending van te plaatsen bijdragen via e-mail of door middel van een floppy erg op prijs gesteld!

Unieke boswoning te huur in Dwingeloo

Direct aan NP Dwingelderveld, grote tuin (+weiland), 'landleven'-inrichting + bedstede, speelzolder voor kids en veel meer; ideaal om te onthaasten (wandelen/fietsen)!

Nog beschikbaar: 16-7 t/m 30/7, last-minute prijs

Nadere info/reserveren: 0321-335314 / 06-54338845

Mocht overigens iemand anders ook graag eens iets willen aanbieden of juist zoeken, dan kan dat uiteraard ook in deze rubriek worden opgenomen.

9. Tenslotte

Helemaal tot slot nog een keer de verschillende mogelijkheden om de

Postadres : Crocusstraat 43
2241 VX
Wassenaar

Bellen (vast) : 070-5112963
Bellen (mobiel) : 06-42 388 681

Fax : 070-5146549

E-mail : hoesch@wanadoo.nl